

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas IV. Solvuntur instantiæ Theologicæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

DIFFICULTAS IV.

Solvuntur Instantiæ Theologicæ.

PRIMA INSTANTIA est. Creatura à non esse causæ obediencialis, ad esse causæ obediencialis, transit sine ulla mutatione. Ergo potest haberi nova denominatio sine nova mutatione.

RESPONDETUR. Nomine causæ obediencialis venit ipsa entitas creaturæ, quam potest Deus assumere pro sua libertate ad aliquos effectus præstandos supra vires naturæ, ut cum assumitur aqua, ad producendam gratiam baptismalem, hæc causæ obediencialis aliquando transit à non esse obediencialis in actu primo, ad esse obediencialis in actu primo, & sic transitus fit per ipsam entitatem creaturæ, supposito quod hæc potentia obediencialis non requirat indispensabiliter compleri per aliquid permanens elevativum. Interdum hæc causæ obediencialis transit à non esse causæ obediencialis in actu secundo, ad esse causæ obediencialis in actu secundo, & tunc fit mutatio ratione actionis, quæ producit effectus, sive hæc actio fit modus, sive non sine modo.

Difficilius est salvare transitum à non esse causæ obediencialis proximè causaturæ ad esse causæ obediencialis proximè causaturæ.

EXPLICANT I. Aliqui quod transeat per qualitatem superadditam.

CONTRA. Quia imprimis non implicat potentiam elevari, non per aliquid superadditum, redibit ergo difficultas, per quid eo casu transeat. Deinde illud elevativum permanens, constituit quidem completum principium, sed hic quaritur de completo principio, prout induit rationem proximè operaturæ, per quid inquam ad hanc rationem veniatur.

EXPLICARI solet II. Quod tunc transeat ad esse causæ obediencialis proximè causaturæ, ipso effectu futuro.

CONTRA. Quia effectus cum sit posterior naturæ, prior autem sit causa in actu primo, & causa in actu primo supponatur completa ante effectum, ideo ab effectu, non potest desumi hic transitus. Quod autem alii dicunt effectum non debere sumi quatenus existens est, & actu dependens à tali causâ, sed debere sumi prout futurus est, eò quod sic acceptus, non sit quid posterius ipsâ causâ, id non satisfacit; quia etiam effectus futurus, est adhuc verè effectus, adeoque posterior natura præ causâ, anteq; futuritatem illius, debet præsupponi completio causæ, proximè operaturæ, per quid ergo completur in esse causæ, proximè operaturæ. Posset quidem dici, quod à non esse causæ proximè operaturæ, transeat ad esse causæ proximè operaturæ, obediencialiter operaturæ, ipsamet operatione effectus excedentis, quæ operatio est prior ipso effectui, hinc si effectus quocunque modo

sumptus posset id salvare, per prius id salvabit ipsamet actio. Quia tamen adhuc inquiri potest per quid transeat à non esse proximè obediencialiter ipsam hanc actionem posituri ad esse proximè obediencialiter illam actionem posituri, hinc

EXPLICATUR III. Sicut proximitas potest esse in corporalibus Major & Minor, ita & in ratione proximè operaturæ causæ obediencialis potest esse proximitas Major & Minor, & quidem imprimis proximè completur causa obediencialis ipso concursu Dei indebito, proximè parato, secundo ipsamet actione agente, quæ est ipsemet concursus in actu secundo, quæ est quidem posterior ipso principio proximè illam ipsam operaturæ, habet tamen rationem prioris & proximioris ad causam, præ ipso effectu.

II. INSTANTIA est. Potest aliquis transire ab esse peccatoris ad non esse peccatoris sine ulla sua mutatione.

RESPONDETUR. Quod tunc possit ille peccator dici non peccator hoc sensu, quia quantumvis nullum ille actum elicerit, nec sit in illo posita ulla mutatio, dicetur tamen conversus hoc sensu, quia se ad illum Deus convertit, hoc ipsum quia se Deus ad illum convertit, explicando ex communi sententia, ratione mutationis in aliquibus extrinsecis. Cæterum si ille peccator evadat non peccator denomineturq; conversus conversione qua dicatur, etiam ille converti ad Deum, non poterit id fieri, sine mutatione, sed erit mutatio ob novum actum retractationis vel doloris positum, de quo in materia de Pœnitentia.

III. INSTANTIA est. Si non in omnibus, saltem in aliquibus, potest explicari actus Dei liber per aliquam æquivalentiam ad actum novum, præstando id sine novitate, quod præstaret novitas actus, quo casu, erit nova denominatio ratione illius actus, & tamen non ostendetur ulla nova mutatio.

RESPONDETUR. Sicut illic est novus non nisi æquivalenter actus, faciens id sine novitate actus, quod faceret novitas actus, ita etiam est illic proportionata illi actui per æquivalentiam explicabilis mutatio, scilicet æquivalenter præstans id, quod præstaret in creatis mutatio, sed hoc fufius tractatur tum in materia de Pœnitentia an sine infusione gratiæ remitti possit peccatum, tum in materia de actu Dei libero in prima Parte.

IV. INSTANTIA est. Angeli habent concreatas futurorum species, quæ à non esse completarum, ad esse completarum, transeunt sine ulla mutatione.

RESPONDETUR. Esse illic mutationem, quam adfert ipsa existentia objecti, ipsaque oblatio concursus divini ad noscendum, erit sufficiens mutatio, de quo in materia de Angelis.

V. INSTANTIA est. Angelus à non esse

loquentis ad esse loquentis transit sine ulla mutatione.

RESPONDETUR. Esse illic mutationem ratione novi actus voluntatis quo dirigit mentem suam ad alium, vel ratione signorum aliquorum spiritualium, vel ratione verbi mentis, ex sua speciali ratione, vergentis ad alium, de quo in materia de Angelis.

DIFFICULTAS V.

*De Definitione & Essentia Modorum
apud Alios.*

PRIMO definit modum Hurtadus disput. 2. Metaphysica Sect. 5.

Modus est qui per suammet essentiam est actualis determinatio rei indifferentis.

IMPUGNATUR I. ab Arriaga. Ubicatio & Duratio sunt modi, & tamen non sunt actualis determinatio subiecti ad aliquid, si enim ad aliquid determinarent, maxime determinarent ad locum, & hoc tempus, sed ad hæc non determinant; nam locus & tempus prout sunt ab ista Ubicatione & Duratione cōdistincta, nihil sunt. Ergo ad hæc modus non determinat, nec potest modus determinare ad se ipsum, alias ita definiri deberet; Modus est, qui est actualis determinatio ad se ipsum; si autem ita definiretur male definiretur, explicaret enim definitum in ordine ad se ipsum, æquivaleretq; huic definitioni: Modus est qui reddit subiectum actualiter habens modum, quod videtur ridiculum. Addit deniq; omnem formam physicam determinare ad se ipsam, Anima enim rationalis non determinat ad formam leonis &c. & tamen forma physica determinans ad se ipsam, nō est modus.

Hæc ratione formata ab Arriaga non est contentus Oviedo contrōv. 4. Metaphysica pars 5. Pensanda mens illius.

I. ARGUMENTUM. Oviedo est, sufficit ut modus ad se ipsum determinet, quia possibilis est calor, qui non media actione, sed per se ipsum dependeat à principio activo & uniatur, non per distinctam unionem subiecto, iste calor erit modus, & tamen ad nihil distinctum à se ipso determinabit. Quod verò possit non media actione calor, sed per se ipsum dependere à principio activo, probat instantia desumpta ex iis quæ creantur, supposito quod creatio non sit modus.

RESPONDERI potest. Non probari, quòd ille calor sit modus, quia non repugnat etiam rem se ipsa pendere, & ad nihil distinctum à se ipsa determinare.

II. ARGUMENTUM. Oviedo est, benè fieri possunt definitiones per definitum materialiter sumptum, quia substantia definitur, quod sit ens per se, causa quod sit principium per se influens &c. Ergo & modus definiri poterit per ordinem ad se ipsum.

RESPONDERI potest. Quod cæteris paribus præster acceptare istam definitionem, in qua definitum nec materialiter ponitur in definitione, hoc ipso enim clarior erit definitio, suo definito.

ADDO. Aliud est querere an se ipsis uniantur formæ, & aliud an se ipsis determinent subiectum: fieri enim potest ut aliquid se ipso non uniatur, & tamen se ipso ubi unitum fuerit, ad aliquid determinet, sicut per multos verbum mentis per se ipsum non unitur potentia, & tamen se ipso determinat cognoscitivam, ad hoc cognoscendum, non aliud. Arriaga autem dicit solum determinare omnem formam ad se ipsam, non verò uniri se ipsa. Deniq; determinare ad se ipsum saltem secundum conceptum negativum, est, auferre negationem sui, omnis autem forma aufert negationem sui. Cæterum aliter.

CONTRA I. est. Quod immerito velit Arriaga, omne determinativum subiecti, debere esse determinativum ad aliquid à se distinctum. Certè enim subsistentia seu Persona, est terminus, & in multorum sententia modus, & tamen ad nihil distinctum, à se ipsa determinat, termini item quantitatis, sunt per aliquos modi, & tamen ad nihil distinctum à se ipsis determinant. Non nego tamen aliquos modos, ad aliquid à se distinctum determinare. Deinde cū modi interdum determinent ad aliquid à se distinctum, interdum non determinent ad aliquid distinctum, hinc fit, ut modi ut sic, definitio, non supponat pro determinatione ad se ipsum.

CONTRA II. Quia definitio ab Hurtado data potest extendi etiam ad formalitates Scotisticas si dentur, & ad formalitates connotativas, verè enim etiam illæ formalitates determinant indifferentias.

CONTRA III. Quia videtur superfluere particula actualis, si enim determinatio est, actualis est, hoc ipsoque non esset determinatio, si actualis non esset.

II. DEFINIT modum Arriaga Disp. 1. Metaphysica Sect. 1. *Modus est informatio actualis subiecti.* Porro hanc informationem duplicem esse, dicit unam intrinsecam quomodo unio per illum subiecto in quo recipitur, est intrinseca. Aliam informationem dicit esse intrinsecam, quo pacto Actio, informat extrinsecè agentem, neque enim potest esse divinitus actio, ut non denominet causam causantem.

NON SATISFACIT I. hæc definitio. Quia informatio ista extrinseca, non potest ullo modo dici informatio, alias posset dici, quòd si materia sit in uno loco ultimo disposita, & forma in alio loco, quòd tunc extrinsecè informetur materia, et si non potest formis physicis realibus tribui informatio extrinseca. Ergo nec tribueretur modis.

NON SATISFACIT II. In principiis admittentium